

പതിനഞ്ചാം കേരള നിയമസഭ

**പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച സമിതി
(2023-26)**

അൻപത്തിയഞ്ചാമത് റിപ്പോർട്ട്

(2025 മാർച്ച് 21-ാം തീയതി സഭയിൽ സമർപ്പിച്ചത്)

കേരള നിയമസഭാ സെക്രട്ടേറിയറ്റ്

2025

പതിനഞ്ചാം കേരള നിയമസഭ

പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച സമിതി
(2023-26)

അൻപത്തിയഞ്ചാമത് റിപ്പോർട്ട്

കേരള വിനോദസഞ്ചാര വികസന കോർപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡിനെ സംബന്ധിച്ച്
ഇന്ത്യയുടെ കംപ്യൂളർ ആന്റ് ഓഡിറ്റർ ജനറലിന്റെ 2016 മാർച്ച് 31-ന്
അവസാനിച്ച വർഷത്തെ ഓഡിറ്റ് റിപ്പോർട്ടിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കി
സമിതി (2019-21)യുടെ 119-ാമത് റിപ്പോർട്ടിലെ
ശുപാർശകളിന്മേൽ സർക്കാർസീകരിച്ച
നടപടി സംബന്ധിച്ച റിപ്പോർട്ട്.

ഉള്ളടക്കം

പേജ്

സമിതിയുടെ ഘടന

....

ആമുഖം

....

റിപ്പോർട്ട്

....

സമിതിയുടെ ശുപാർശകളിന്മേൽ സർക്കാരിൽ നിന്നും
ലഭ്യമാക്കിയതും സമിതി അംഗീകരിച്ചതുമായ മറുപടികൾ

.....

അനുബന്ധം

പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച സമിതി (2023-26)

ഘടന

ചെയർപേഴ്സൺ :

ശ്രീ. ഇ. ചന്ദ്രശേഖരൻ

അംഗങ്ങൾ :

ശ്രീ. എ. പി. അനിൽകുമാർ

ശ്രീ. അൻവർ സാദത്ത്

ശ്രീ. അഹമ്മദ് ദേവർകോവിൽ

ശ്രീ. ടി. വി. ഇബ്രാഹിം

ശ്രീ. പി. മമ്മിക്കുട്ടി

ശ്രീ. കെ. പി. മോഹനൻ

ശ്രീ. ഡി. കെ. മുരളി

ശ്രീ. പി. നന്ദകുമാർ

ശ്രീ. കടകംപള്ളി സുരേന്ദ്രൻ

ശ്രീ. പി. ഉബൈദുള്ള

നിയമസഭാ സെക്രട്ടേറിയറ്റ്:

ഡോ. എൻ. കൃഷ്ണകുമാർ, സെക്രട്ടറി

ശ്രീ. വേണുഗോപാൽ ആർ., ജോയിന്റ് സെക്രട്ടറി

ശ്രീ. അനിൽ കുമാർ ബി., ഡെപ്യൂട്ടി സെക്രട്ടറി

ശ്രീ. മോഹനൻ ഒ., അണ്ടർ സെക്രട്ടറി

ആമുഖം

കേരള വിനോദസഞ്ചാര വികസന കോർപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡിനെ സംബന്ധിച്ച് ഇന്ത്യയുടെ കമ്പ്യൂട്ടർ ആന്റ് ഓഡിറ്റർ ജനറലിന്റെ 2016 മാർച്ച് 31-ന് അവസാനിച്ച വർഷത്തെ ഓഡിറ്റ് റിപ്പോർട്ടിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കി സമിതി (2019-21)യുടെ 119-ാമത് റിപ്പോർട്ടിലെ ശിപാർശകളിന്മേൽ സർക്കാർ സ്വീകരിച്ച നടപടി സംബന്ധിച്ച പത്രിക അടിസ്ഥാനമാക്കി തയ്യാറാക്കിയതാണ് ഈ റിപ്പോർട്ട്.

ഈ റിപ്പോർട്ടിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള സർക്കാർ സ്വീകരിച്ച നടപടി സംബന്ധിച്ച പത്രിക 18.07.2024 തീയതിയിൽ ചേർന്ന യോഗത്തിൽ സമിതി പരിഗണിച്ചു.

സമിതി (2023-26)യുടെ 18.03.2025-ലെ യോഗം ഈ റിപ്പോർട്ട് പരിഗണിക്കുകയും അംഗീകരിക്കുകയും ചെയ്തു.

നടപടിപത്രിക പരിഗണിക്കുന്ന വേളയിൽ സമിതിക്ക് ആവശ്യമായ സഹായ സഹകരണങ്ങൾ നൽകിയ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ഓഡിറ്റ്), കേരളയ്ക്ക് സമിതി നന്ദി അറിയിക്കുന്നു.

തിരുവനന്തപുരം,
21.03.2025

ഇ. ചന്ദ്രശേഖരൻ,
ചെയർപേഴ്സൺ,
പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച സമിതി.

റിപ്പോർട്ട്

കേരള വിനോദസഞ്ചാര വികസന കോർപ്പറേഷൻ ലിമിറ്റഡ് എന്ന പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനത്തെ സംബന്ധിച്ച് ഇന്ത്യയുടെ കമ്പ്യൂട്ടർ ആന്റ് ഓഡിറ്റർ ജനറലിന്റെ 2016 മാർച്ച് 31-ന് അവസാനിച്ച വർഷത്തെ ഓഡിറ്റ് റിപ്പോർട്ടിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയിട്ടുള്ള സമിതി (2019-21)യുടെ 119-ാമത് റിപ്പോർട്ട് 2021 ജനുവരി 18-ന് സഭയിൽ സമർപ്പിച്ചു.

പ്രസ്തുത റിപ്പോർട്ടിൽ ആകെ നാല് ശിപാർശകളാണ് ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നത്. എല്ലാ ശിപാർശകളിന്മേലും സർക്കാർ മറുപടി ലഭ്യമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

റിപ്പോർട്ടിലെ ശിപാർശകളിന്മേൽ സർക്കാരിൽ നിന്നും ലഭ്യമാക്കിയ നടപടിപത്രിക സമിതി (2023-26)യുടെ 18.07.2024-ൽ ചേർന്ന യോഗത്തിൽ പരിഗണിക്കുകയും അംഗീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. സമിതിയുടെ ശിപാർശകളും, ശിപാർശകളിന്മേൽ സർക്കാരിൽ നിന്നും ലഭ്യമാക്കിയ മറുപടിയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ് ഈ റിപ്പോർട്ട്.

സമിതിയുടെ ശുപാർശകളിന്മേൽ സർക്കാരിൽ നിന്നും ലഭിച്ചതും സമിതി അംഗീകരിച്ചതുമായ മറുപടികൾ

ക്രമ നം.	ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പ്	ഖണ്ഡിക നം.	കമ്മിറ്റിയുടെ ശുപാർശകൾ	കെ.ടി.ഡി.സി. നടപടി	നടപടി
1	വിനോദസഞ്ചാരം	1	<p>1980 ലെ വന (സംരക്ഷണ) നിയമ പ്രകാരം വനേതര ഉദ്യോഗങ്ങൾക്ക് റിസർവ് വനം ഉപയോഗിക്കുന്നത് ഭാരത സർക്കാരിന്റെ വനവും പരിസ്ഥിതിയും മന്ത്രാലയത്തിന്റെ മുൻകൂർ അംഗീകാരത്തോടെയും, 1972 ലെ വന്യജീവി സംരക്ഷണ നിയമത്തിൻ കീഴിൽ ദേശീയ കടുവ സംരക്ഷണ, അതോറിറ്റി പുറപ്പെടുവിച്ച മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പ്രകാരവും ആയിരിക്കണമെന്നുള്ള നിബന്ധനകൾ നിലനിൽക്കെ നടപടിക്രമങ്ങൾ പാലിക്കാതെ രണ്ട് പുതിയ ബോട്ടുകൾ വാങ്ങുന്നതിന് തീരുമാനിച്ച കമ്പനിയുടെ നടപടി ഗുരുതരമായ നിയമലംഘനമായി സമിതി നിരീക്ഷിച്ചു.</p>	<p>കെ.ടി.ഡി.സി. പെരിയാർ തടാകത്തിൽ ബോട്ടിംഗ് സർവീസ് വളരെക്കാലമായിട്ട് (1972 നു മുൻപ്) നടത്തുന്നുണ്ടായിരുന്നു. കെ.ടി.ഡി.സി.-യെ കൂടാതെ ഫോറസ്റ്റ് ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റും ബോട്ടിംഗ് നടത്തുന്നുണ്ട്. വിവിധ കപ്പാസിറ്റി ഉള്ള ബോട്ടുകളായിരുന്നു ഉപയോഗിച്ചിരുന്നത്. ഇതിൽ രണ്ടു ബോട്ടുകൾ വളരെ പഴക്കം ചെന്നതും മരം കൊണ്ട് നിർമ്മിച്ചതും അയതുകൊണ്ട് ആയത് മാറ്റി പുതിയ ബോട്ട് ഇറക്കുവാൻ തീരുമാനിച്ചു. ഈ ബോട്ടുകൾ രണ്ടും 120 ആൾക്കാരെ കയറ്റുവാൻ കപ്പാസിറ്റി ഉള്ളതാണ്. പഴയതു മാറ്റുന്നത് കൊണ്ട് പുതിയ</p>	<p>1980-ലെ വനസംരക്ഷണ നിയമത്തിൻ കീഴിൽ പുറപ്പെടുവിച്ച, 2003-ലെ വന (സംരക്ഷണ) ചട്ടങ്ങൾ (മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങളും വ്യക്തതയും), ഖണ്ഡിക 1.13 പ്രകാരം "25.10.1980-ന് മുമ്പ് സംസ്ഥാന സർക്കാർ പുറപ്പെടുവിച്ച ഏതെങ്കിലും പ്രോജക്റ്റിന് വേണ്ടി വനഭൂമി ഒഴിവാക്കുന്നതിനോ പരിവർത്തനം ചെയ്യുന്നതിനോ വേണ്ടിയുള്ള പ്രത്യേക ഉത്തരവ് കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് റഫർ ചെയ്യേണ്ടതില്ല". (അനുബന്ധം - A)</p> <p>07.08.1971-ലെ G.O.(Ms.)No.224/71/PD പ്രകാരം തേക്കടിയിൽ 21.2 ഏക്കർ ഭൂമി 25 വർഷത്തേക്ക് പാട്ടത്തിന്</p>

				<p>അനുവാദം വന്നു വകുപ്പ് അധികാരികളോട് ചേർന്നിട്ടില്ല. ഈ രണ്ടു ബോട്ടുകളും വളരെ വലുപ്പമുള്ളതുകൊണ്ടും, അവ റോഡ് മുഖാന്തിരം കൊണ്ടുവരുന്നതിന് സാധ്യമല്ലാത്തതുകൊണ്ടും, അവ വിവിധ ഭാഗങ്ങളായി കൊണ്ടുവന്ന് കൂട്ടി യോജിപ്പിക്കുകയാണ് പതിവ്. ഇതിന് സൗകര്യപ്രദമായ വനമേഖലയ്ക്കുള്ളിൽ തടാകത്തിനടുത്ത് സ്ഥലം കിട്ടുന്നതിന് വേണ്ടി കേരളത്തിലെ വന്നു വകുപ്പ് അധികാരികളോട് അനുവാദം ചോദിക്കുകയും അനുവാദം 08.03.2017-ൽ കിട്ടുകയും ചെയ്തു. 1972-ലെ വന്യജീവി സംരക്ഷണ നിയമങ്ങൾ ലംഘിച്ചിട്ടില്ല. പഴയ ബോട്ടുകളുടെ replacement ആയതുകൊണ്ടാണ് അത് കൂട്ടി യോജിപ്പിക്കുന്നതിന് മാത്രം കേരള ഫോറസ്റ്റ് അധികാരികളിൽ നിന്നും അനുവാദം ലഭിച്ചത്.</p> <p>സി.എ.ജി. ഉത്തരങ്ങൾ പരിശോധിച്ച ശേഷമുള്ള അഭിപ്രായം</p> <p>കമ്പനിയുടെ ഭാഗത്തു നിന്ന് വന്നു (സംരക്ഷണം) നിയമം 1980, വന്യജീവി</p>	<p>എടുത്തു. (പാട്ടക്കരാർ - അനുബന്ധം A(1). പാട്ടക്കരാർ 17.10.1987 ന്ാ 07.08.1971 മുതൽ 25 വർഷത്തേക്ക് സാധ്യതയുള്ളതാണ് (അനുബന്ധം - B). പ്രിൻസിപ്പൽ ചീഫ് കൺസർവേറ്റർ ഓഫ് ഫോറസ്റ്റ് നിർദ്ദേശ പ്രകാരം പാട്ടക്കരാർ കാലഹരണപ്പെടുമ്പോൾ, 25 വർഷത്തേക്ക് കൂടി പാട്ടക്കരാർ പുതുക്കാൻ കെ.ടി.ഡി.സി. നടപടിയെടുക്കുകയും ബന്ധപ്പെട്ട രേഖകൾ സഹിതം 31.07.1997-ന് (അനുബന്ധം -C) പ്രിൻസിപ്പൽ ചീഫ് കൺസർവേറ്റർ ഓഫ് ഫോറസ്റ്റിനു അപേക്ഷ സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അപേക്ഷയിൽ അവർ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ച വിവിധ ന്യൂനതകൾ തിരുത്തി (അനുബന്ധം - D) 19.11.2014-ന് തുടർ നടപടികൾക്കായി ചീഫ് വൈൽഡ് ലൈഫ് വാർഡൻ ശിപാർശ ചെയ്യുന്നതിനായി പ്രോജക്ട് ടൈഗർ ഡിവിഷൻ ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർക്ക് അയച്ചു. 22.05.2015-ന് കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റ് നിർദ്ദേശിച്ചതനുസരിച്ച്, (അനുബന്ധം-E) വന്നു വകുപ്പിന്റെ ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിലൂടെ 26.09.2016-ന് ഫോറസ്റ്റ്</p>
--	--	--	--	--	---

				<p>(സംരക്ഷണം) നിയമം 1972 എന്നിവയുടെ ലംഘനം നടന്നതായി പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സമിതി നിരീക്ഷിച്ചു. എന്നിരുന്നാലും നിരീക്ഷണത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ എടുത്ത നടപടിയെക്കുറിച്ചോ എടുക്കാൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ചോ ആക്ഷൻ ടേക്കൺ സ്റ്റേറ്റ്മെന്റ് നിശബ്ദമാണ്. പകരം 1972-ലെ വന്യജീവി (സംരക്ഷണ) നിയമത്തിന്റെ ലംഘനമൊന്നും ഉണ്ടായിട്ടില്ല എന്ന് അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ് വ്യക്തമാക്കി. അതിനാൽ അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റ് നൽകിയ ആക്ഷൻ ടേക്കൺ സ്റ്റേറ്റ്മെന്റ് പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച സമിതിയുടെ ശുപാർശയിൽ പ്രസക്തമല്ല.</p>	<p>ക്ലിയറൻസിനായി കെ.ടി.ഡി.സി. അപേക്ഷ അയച്ചിരുന്നു. വനപ്രദേശം വഴി തിരിച്ചുവിടുന്നതിന് 1980 -ലെ വനസംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ സെക്ഷൻ (2) പ്രകാരം കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റിന്റെ മുൻകൂർ അനുമതി നേടുന്നതിനുള്ള ഫോം 26.09.2016-ന് അപ്ലോഡ് ചെയ്യുകയും അംഗീകാരം നൽകുകയും ചെയ്തു. (അനുബന്ധം - F)</p> <p>കൂടാതെ പ്രിൻസിപ്പൽ ചീഫ് കൺസർവേറ്റർ ഓഫ് ഫോറസ്റ്റ് ആവശ്യപ്പെട്ടതനുസരിച്ച് ഈ അപേക്ഷയോടൊപ്പം സമർപ്പിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ രേഖകളും സഹിതം 22.09.2018-ന് വനാവകാശ നിയമം 2006 പ്രകാരം ആദിവാസികളുടെ അവകാശം തീർപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു അംഗീകാര കത്ത് കെ.റ്റി.ഡി.സി അയച്ചു.</p> <p>എന്നാൽ, സുപ്രീംകോടതി ഉത്തരവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പാട്ടക്കരാർ പുതുക്കാനുള്ള അനുമതി ഇനിയും ലഭിച്ചിട്ടില്ല.</p>
--	--	--	--	--	--

2	വിനോദസഞ്ചാരം	2	<p>120 സീറ്റുള്ള ഒരു കറ്റാമരൻ ബോട്ട് 1.50 കോടി രൂപയ്ക്ക് വാങ്ങുന്നതിനുള്ള അനുമതി കേരള സർക്കാർ നൽകുന്ന അവസരത്തിൽ, എല്ലാ നടപടിക്രമങ്ങളും കമ്പനി പാലിച്ചിരിക്കണമെന്ന് നിർദ്ദേശം നൽകിയിരുന്നുവെങ്കിലും ഭാരത സർക്കാരിന്റെ വനവും പരിസ്ഥിതിയും മന്ത്രാലയത്തിന്റെ അംഗീകാരത്തിനായി 2016 സെപ്റ്റംബറിൽ മാത്രമാണ് കമ്പനി അപേക്ഷ നൽകിയതെന്ന് സമിതി മനസ്സിലാക്കുന്നു. നടപടിക്രമങ്ങൾ പാലിക്കുന്നതിൽ കമ്പനിയുടെ ഭാഗത്ത് നിന്നുണ്ടായ നിഷ്ഠിരതയും അനാസ്ഥയും നിമിത്തം പണി പൂർത്തിയായ കറ്റാമരൻ ബോട്ടുകൾ കമ്പനിക്ക് ഏറ്റെടുക്കാൻ സാധിക്കാതെ വന്നതിനാൽ, കറ്റാമരൻ ബോട്ടുകൾ നീറ്റിലിറക്കുമ്പോൾ ലഭിക്കുമായിരുന്നുവെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കപ്പെട്ട വാർഷിക വരുമാനം നഷ്ടപ്പെടുന്നതിന് ഇടയായിരുന്നത് സമിതി മനസ്സിലാക്കുന്നു. ആയതിനാൽ ഭാവിയിൽ ഉത്തരത്തിലുള്ള വിഴ്ചകൾ ഉണ്ടാകാതിരിക്കാൻ ശ്രദ്ധിക്കണമെന്ന് സമിതി നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.</p>	<p>2017 മാർച്ചിൽ ആണ് പുതിയ ബോട്ടിന്റെ ഘടകങ്ങൾ തടാകത്തിന്റെ അരികിൽ കൊണ്ടുവന്ന് യോജിപ്പിക്കുന്നതിന് അനുമതി കിട്ടിയത്. ഉടനെ തന്നെ ഒന്നാമത്തെ ബോട്ടുകൾ assemble ചെയ്യുന്നതിന് ക്രമീകരണങ്ങൾ നടത്തുകയും 2017 ഡിസംബറോടുകൂടി കമ്മീഷൻ ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ഈ സമയങ്ങളിൽ പഴയ ബോട്ടുകൾ സർവീസ് നടത്തുന്നതിനാൽ കോർപ്പറേഷൻ വരുമാനത്തിൽ കുറവ് സംഭവിച്ചിട്ടില്ല. കേരള ഫോറസ്റ്റ് വകുപ്പിന്റെ അനുമതിയോടെ ഉയർന്ന വൈകിടയ്ക്കൊണ്ട് ഉയർന്ന കപ്പാസിറ്റിയിൽ കിട്ടുമായിരുന്ന അധിക വരുമാനം മാത്രമാണ് 1.45 Cr. ഇത് ഒരു അനുമാന നഷ്ടം മാത്രമാണ്. ഭൂരിഭാഗം ടിക്കറ്റുകളും 500 രൂപ നിരക്കിൽ ഓൺലൈനായി വിറ്റുകൊണ്ട് റവന്യൂ വരുമാനത്തിൽ വന്ന കുറവ് നികത്താൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.</p>	<p>1980-ലെ വനസംരക്ഷണ നിയമത്തിൻ കീഴിൽ പുറപ്പെടുവിച്ച, 2003-ലെ വന (സംരക്ഷണ) ചട്ടങ്ങൾ (മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങളും വ്യക്തതയും), ഖണ്ഡിക 1.13 പ്രകാരം "25.10.1980-ന് മുമ്പ് സംസ്ഥാന സർക്കാർ പുറപ്പെടുവിച്ച ഏതെങ്കിലും പ്രോജക്റ്റിന് വേണ്ടി വനഭൂമി ഒഴിവാക്കുന്നതിനോ പരിവർത്തനം ചെയ്യുന്നതിനോ വേണ്ടിയുള്ള പ്രത്യേക ഉത്തരവ് കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് റഫർ ചെയ്യേണ്ടതില്ല". (അനുബന്ധം - A)</p> <p>07.08.1971-ലെ G.O.(Ms.)No.224/71/PD പ്രകാരം തേക്കടിയിൽ 21.2 ഏക്കർ ഭൂമി 25 വർഷത്തേക്ക് പാട്ടത്തിന് എടുത്തു. (പാട്ടക്കരാർ - അനുബന്ധം A(1). പാട്ടക്കരാർ 17.10.1987 ന്ാ 07.08.1971 മുതൽ 25 വർഷത്തേക്ക് സാധ്യതയുള്ളതാണ് (അനുബന്ധം - B).</p> <p>പ്രിൻസിപ്പൽ ചീഫ് കൺസർവേറ്റർ ഓഫ് ഫോറസ്റ്റ് നിർദ്ദേശ പ്രകാരം പാട്ടക്കരാർ കാലഹരണപ്പെടുമ്പോൾ, 25 വർഷത്തേക്ക് കൂടി പാട്ടക്കരാർ പുതുക്കാൻ കെ.ടി.ഡി.സി. നടപടിയെടുക്കുകയും ബന്ധപ്പെട്ട</p>
---	--------------	---	--	--	--

				<p>രേഖകൾ സഹിതം 31.07.1997-ന് (അനുബന്ധം -C) പ്രിൻസിപ്പൽ ചീഫ് കൺസർവേറ്റർ ഓഫ് ഫോറസ്റ്ററിനു അപേക്ഷ സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അപേക്ഷയിൽ അവർ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ച വിവിധ ന്യൂനതകൾ തിരുത്തി (അനുബന്ധം - D) 19.11.2014-ന് തുടർ നടപടികൾക്കായി ചീഫ് വൈൽഡ് ലൈഫ് വാർഡൻ ശിപാർശ ചെയ്യുന്നതിനായി പ്രോജക്ട് ടൈഗർ ഡിവിഷൻ ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർക്ക് അയച്ചു. 22.05.2015-ന് കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റ് നിർദ്ദേശിച്ചതനുസരിച്ച്, (അനുബന്ധം-E) വനം വകുപ്പിന്റെ ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിലൂടെ 26.09.2016-ന് ഫോറസ്റ്റ് ക്ലിയറൻസിനായി കെ.ടി.ഡി.സി. അപേക്ഷ അയച്ചിരുന്നു. വനപ്രദേശം വഴി തിരിച്ചുവിടുന്നതിന് 1980 -ലെ വനസംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ സെക്ഷൻ (2) പ്രകാരം കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റിന്റെ മുൻകൂർ അനുമതി നേടുന്നതിനുള്ള ഫോം 26.09.2016-ന് അപ്ലോഡ് ചെയ്യുകയും അംഗീകാരം നൽകുകയും ചെയ്തു. (അനുബന്ധം - F)</p> <p>കൂടാതെ പ്രിൻസിപ്പൽ ചീഫ്</p>
--	--	--	--	---

				<p>കൺസർവേറ്റർ ഓഫ് ഫോറസ്റ്റ് ആവശ്യപ്പെട്ടതനുസരിച്ച് ഈ അപേക്ഷയോടൊപ്പം സമർപ്പിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ രേഖകളും സഹിതം 22.09.2018-ന് വനാവകാശനിയമം 2006 പ്രകാരം ആദിവാസികളുടെ അവകാശം തീർപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു അംഗീകാര കത്ത് കെ.റ്റി.ഡി.സി അയച്ചു.</p> <p>എന്നാൽ, സുപ്രീംകോടതി ഉത്തരവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പാട്ടക്കരാർ പുതുക്കാനുള്ള അനുമതി ഇനിയും ലഭിച്ചിട്ടില്ല.</p> <p><u>Vetting Remarks of AG</u></p> <p>The Statement of Action Taken is silent on the recommendation of the Committee on Public Undertakings to take care to avoid occurrence of such lapses in future.</p>
3	വിനോദസഞ്ചാരം	3	<p>വിനോദസഞ്ചാരികളുടെ വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന ആവശ്യം കണക്കിലെടുത്ത് കമ്പനി വാങ്ങുവാൻ തീരുമാനിച്ച 120 സീറ്റുകൾ ഉള്ള രണ്ട് കറ്റാമരൻ</p>	<p>പുതിയ ബോട്ട് assemble ചെയ്യുന്നതിന് കേരള വനം വകുപ്പിന്റെ അനുമതി കിട്ടിയതിന്റെ ഫലമായി രണ്ടു ബോട്ടുകളും സർവീസിന്</p> <p>1980-ലെ വനസംരക്ഷണ നിയമത്തിൻ കീഴിൽ പുറപ്പെടുവിച്ച, 2003-ലെ വന (സംരക്ഷണ) ചട്ടങ്ങൾ (മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങളും വ്യക്തതയും),</p>

		<p>ബോട്ടുകളിൽ ഒന്ന് 2017 ഡിസംബർ മാസം മുതൽ സർവീസ് നടത്തി വരുന്നതായും രണ്ടാമത്തെ ബോട്ടിന്റെ സർവീസ് അധികം വൈകാതെ നടത്താനാകുമെന്നും തെളിവെടുപ്പ് വേളയിൽ സമിതിക്ക് മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിച്ചു. എന്നാൽ സംരക്ഷിത വനമേഖലയായ പെരിയാർ തടാകത്തിലൂടെയുള്ള ബോട്ട് യാത്രയ്ക്ക് ഭാരത സർക്കാരിന്റെ വനവും പരിസ്ഥിതിയും മന്ത്രാലയത്തിന്റെ അംഗീകാരം ലഭ്യമായിട്ടില്ലെന്ന് നിരീക്ഷിച്ച സമിതി, ഭാരത സർക്കാരിന്റെ വനവും പരിസ്ഥിതിയും മന്ത്രാലയത്തിന്റെ അംഗീകാരം ലഭിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ നടപടി സ്വീകരിക്കുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.</p>	<p>തയ്യാറാക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. കോർപ്പറേഷന്റെ ബോട്ടിങ് സർവീസ് ആക്ടിവിറ്റി കേന്ദ്ര വന നിയമം വരുന്നതിനു മുൻപ് തന്നെ നടത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനാൽ അനുവാദം തേടേണ്ട ആവശ്യമില്ല.</p> <p>സി.എ.ജി. ഉത്തരങ്ങൾ പരിശോധിച്ച ശേഷമുള്ള അഭിപ്രായം</p> <p>"ബോട്ട് സർവീസ് നടത്തുന്നതിന് കേന്ദ്ര പിരസ്മിതി വനം മന്ത്രാലയത്തിന്റെ അനുമതി വാങ്ങാൻ നടപടിയെടുക്കണമെന്ന പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സമിതിയുടെ നിർദ്ദേശം, ഭരണ വകുപ്പ് പാലിച്ചിട്ടില്ല".</p>	<p>ഖണ്ഡിക 1.13 പ്രകാരം "25.10.1980-ന് മുമ്പ് സംസ്ഥാന സർക്കാർ പുറപ്പെടുവിച്ച ഏതെങ്കിലും പ്രോജക്റ്റിന് വേണ്ടി വനഭൂമി ഒഴിവാക്കുന്നതിനോ പരിവർത്തനം ചെയ്യുന്നതിനോ വേണ്ടിയുള്ള പ്രത്യേക ഉത്തരവ് കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് റഫർ ചെയ്യേണ്ടതില്ല". (അനുബന്ധം - A)</p> <p>07.08.1971-ലെ G.O.(Ms.)No.224/71/PD പ്രകാരം തേക്കടിയിൽ 21.2 ഏക്കർ ഭൂമി 25 വർഷത്തേക്ക് പാട്ടത്തിന് എടുത്തു. (പാട്ടക്കരാർ - അനുബന്ധം A(1). പാട്ടക്കരാർ 17.10.1987 ന്ാ 07.08.1971 മുതൽ 25 വർഷത്തേക്ക് സാധ്യതയുള്ളതാണ് (അനുബന്ധം - B).</p> <p>പ്രിൻസിപ്പൽ ചീഫ് കൺസർവേറ്റർ ഓഫ് ഫോറസ്റ്റ് നിർദ്ദേശ പ്രകാരം പാട്ടക്കരാർ കാലഹരണപ്പെടുമ്പോൾ, 25 വർഷത്തേക്ക് കൂടി പാട്ടക്കരാർ പുതുക്കാൻ കെ.ടി.ഡി.സി. നടപടിയെടുക്കുകയും ബന്ധപ്പെട്ട രേഖകൾ സഹിതം 31.07.1997-ന് (അനുബന്ധം -C) പ്രിൻസിപ്പൽ ചീഫ് കൺസർവേറ്റർ ഓഫ് ഫോറസ്റ്റിനു അപേക്ഷ സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.</p>
--	--	--	---	---

				<p>അപേക്ഷയിൽ അവർ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ച വിവിധ ന്യൂനതകൾ തിരുത്തി (അനുബന്ധം - D) 19.11.2014-ന് തുടർ നടപടികൾക്കായി ചീഫ് വൈൽഡ് ലൈഫ് വാർഡൻ ശിപാർശ ചെയ്യുന്നതിനായി പ്രോജക്ട് ടൈഗർ ഡിവിഷൻ ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർക്ക് അയച്ചു. 22.05.2015-ന് കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റ് നിർദ്ദേശിച്ചതനുസരിച്ച്, (അനുബന്ധം-E) വനം വകുപ്പിന്റെ ഓൺലൈൻ പോർട്ടലിലൂടെ 26.09.2016-ന് ഫോറസ്റ്റ് ക്ലിയറൻസിനായി കെ.ടി.ഡി.സി. അപേക്ഷ അയച്ചിരുന്നു. വനപ്രദേശം വഴി തിരിച്ചുവിടുന്നതിന് 1980 -ലെ വനസംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ സെക്ഷൻ (2) പ്രകാരം കേന്ദ്ര ഗവൺമെന്റിന്റെ മുൻകൂർ അനുമതി നേടുന്നതിനുള്ള ഫോം 26.09.2016-ന് അപ്ലോഡ് ചെയ്യുകയും അംഗീകാരം നൽകുകയും ചെയ്തു. (അനുബന്ധം - F)</p> <p>കൂടാതെ പ്രിൻസിപ്പൽ ചീഫ് കൺസർവേറ്റർ ഓഫ് ഫോറസ്റ്റ് ആവശ്യപ്പെട്ടതനുസരിച്ച് ഈ അപേക്ഷയോടൊപ്പം സമർപ്പിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ രേഖകളും</p>
--	--	--	--	---

					<p>സഹിതം 22.09.2018-ന് വനാവകാശ നിയമം 2006 പ്രകാരം ആദിവാസികളുടെ അവകാശം തീർപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു അംഗീകാര കത്ത് കെ.റ്റി.ഡി.സി അയച്ചു.</p> <p>എന്നാൽ, സുപ്രീംകോടതി ഉത്തരവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പാട്ടക്കരാർ പുതുക്കാനുള്ള അനുമതി ഇനിയും ലഭിച്ചിട്ടില്ല.</p>
4	വിനോദസഞ്ചാരം	4	<p>ഇതര സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നും വരുന്ന സാധാരണക്കാരായ വിനോദ സഞ്ചാരികളെ കൂടി കണക്കിലെടുത്ത്, നിലവിൽ ഈടാക്കുന്നതിൽ നിന്നും കുറഞ്ഞ നിരക്കിൽ ഓൺലൈൻ ബുക്കിംഗ് സൗകര്യം ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിന്റെ സാധ്യത പരിശോധിച്ചു, ആയത് സംബന്ധിച്ച റിപ്പോർട്ട് ലഭ്യമാക്കാൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.</p>	<p>ബോട്ടിങ് സർവ്വീസിനു ഓൺലൈൻ ബുക്കിംഗ് സൗകര്യം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇത് ഒരാൾക്ക് 500 രൂപ ആകുന്നു. കൂടാതെ ടിക്കറ്റ് കൗണ്ടറിൽ ഈ ടിക്കറ്റ് 100 രൂപയാണ് നിരക്ക്. ഓൺലൈനിൽ ഇത് ഉയർന്ന നിരക്കിൽ മിക്കവാറും ടിക്കറ്റുകൾ വിറ്റതിനാൽ റവന്യൂ നഷ്ടം പരിഹരിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.</p> <p>സി.എ.ജി. ഉത്തരങ്ങൾ പരിശോധിച്ച ശേഷമുള്ള അഭിപ്രായം</p> <p>ഇതര സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള വിനോദസഞ്ചാരികളുടെ ബുക്കിങ്ങിനുള്ള നിരക്ക് കുറയ്ക്കുന്നതിനുള്ള സാധ്യത പരിശോധിക്കാൻ</p>	<p>ഇതര സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള വിനോദസഞ്ചാരികളുടെ ബുക്കിംഗുകളുടെ നിരക്ക് കുറയ്ക്കുന്നതിനുള്ള സാധ്യത പരിശോധിക്കുകയും 01.01.2023 മുതൽ ഓൺലൈൻ ബുക്കിംഗുകളുടെ നിരക്ക് 500/- രൂപയിൽ നിന്നും 450/- രൂപയായി കുറയ്ക്കുകയും ഓൺലൈൻ ബുക്കിംഗുകളുടെ ക്വാട്ട 20% ൽ നിന്നും 30% ആയി വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. സമിതിയുടെ പഠന റിപ്പോർട്ട് അനുബന്ധമായി ചേർക്കുന്നു. (അനുബന്ധം - G)</p>

				<p>ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടുള്ള പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കായുള്ള സമിതിയുടെ നിർദ്ദേശ പ്രകാരമുള്ള പഠന റിപ്പോർട്ടിന്മേൽ ലഭ്യമാക്കിയ നടപടി റിപ്പോർട്ടിൽ ടി വസ്തുതയിന്മേൽ നിശ്ചയത പാലിച്ചിരിക്കുന്നു.</p>	
--	--	--	--	---	--

തിരുവനന്തപുരം
21.03.2025

ഇ. ചന്ദ്രശേഖരൻ
 ചെയർപേഴ്സൺ,
 പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച സമിതി.

- 9 -

(Annexure A)

1.6. No work/activity can be taken up in the forest land before issue of order for its diversion for the non-forest purpose unless and to the extent permitted in the Forest Conservation (Rules) or guidelines issued there under.

1.7. The Supreme Court in its order dated 29th October 2002 directed that Net Present Value (NPV) of forest land diverted was also to be collected from the User Agency in addition to the monies collected for Compensatory Afforestation etc.

1.8. **Monitoring of compliance of conditions:** The State /UT Government, who being the custodian of the forests in their respective State/UT, should also monitor compliance of conditions of diversion, including those imposed by the MoEF&CC while giving prior approval under FCA.

1.9. Any diversion of forest land for non-forest purpose is only a "right to use" granted to the User Agency without any change in ownership and legal status of the forest land. As such, the diverted forest land cannot be mortgaged or reassigned or subleased by the User Agency.

1.10. In case the User Agency approached any legal fora against any condition(s) of approval for redressal, the approval shall stand revoked/be kept in abeyance unless the court cases are withdrawn with compliance of conditions or till the cases are decided by the Courts.

1.11. The term 'Forest' is not applicable to the plantations raised on private lands, except the notified private forests. However, felling of trees in these private plantations shall be governed by various State Acts, Rules, and Regulations. Felling of trees in private forests will be as per the working /management plan duly approved by the Government of India.

1.12. The term 'tree' for the purpose of FCA will have the same meaning as defined in Section 2 of the Indian Forest Act, 1927 or State/Other Forest Act that may be in force in the forest area under question.

1.13. **De-reservation orders made before 25.10.1980:** The cases in which specific order for de-reservation or diversion of forest lands for any project has been issued by the State Government prior to 25.10.1980, need not be referred to the Central Government. However, in the cases where only administrative approval for the project was issued without specific order regarding de-reservation and/or diversion of forest lands, prior approval of the Central Government under the Forest Conservation Act, 1980 would be necessary.

The Supreme Court ordered on 13.11.2000 in IA No. 2 in WP No.337/1995, re-iterated by the Supreme Court on 9.2.2004 in IA No.16, that "... Pending further orders, no de-reservation of Forests/Sanctuaries/National Parks shall be effected."

1.14. **Projects involving both forest and non-forest lands:** Some projects involve use of forest land as well as non-forest land. State Governments/project authorities sometimes start work on non-forest lands in anticipation of the approval of the Central Government for release of the forest lands required for the project. Though the provisions of the FC Act may not have technically been violated by starting of work on non-forest lands, expenditure incurred on works on non-forest lands may prove to be infructuous if diversion of forest lands involved is not approved. Therefore, if a project involves forest as well as non-forest land, work should not be started on non-forest land till approval of the Central Government for release of forest land under the Act has been obtained unless and to the extent permitted by the FC Rules or guidelines issued thereunder.

1.15. **Diversion of forest land for non-site-specific projects:** A number of proposals for

Abstract

(Ann A1)

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Lease out of Government lands - Leasing out of 4.21
 Acres of land within the premises of Mascot Hotel,
 Trivandrum and 21.20 acres of land at Thekkady to Kerala
 Tourism Development Corporation - Ordered

PUBLIC (POLITICAL & MILITARY 'A') DEPARTMENT

G.O.(MS)No.224/71/PD

Dated, Trivandrum, 7th Aug '71

Ref:- G.O.(MS)No.208/71/PD dated 19.7.1971

ORDER

The Government Order cited above is modified as
 follows:-

"Government are pleased to lease out 4.21 (four
 acres and twentyone cents) of land within the premises of
 Mascot Hotel, Trivandrum, comprised in survey number
 42 of Madathuvilagam Village, Trivandrum Taluk, and 21.20
 acres (twentyone acres and twenty cents) of land at
 Thekkady, comprised in survey number 42/1 in Periyar Village
 Peermade Taluk, now under occupation by the Kerala
 Tourism Development Corporation, to the Kerala Tourism
 Development Corporation, for a period of twentyfive years
 at a lease rent of Rs.10/- (Ten rupees only) per acre per
 annum. The Corporation is also allowed to raise loan
 from commercial banks on mortgage of their right over
 the properties".

(By Order of the Governor)

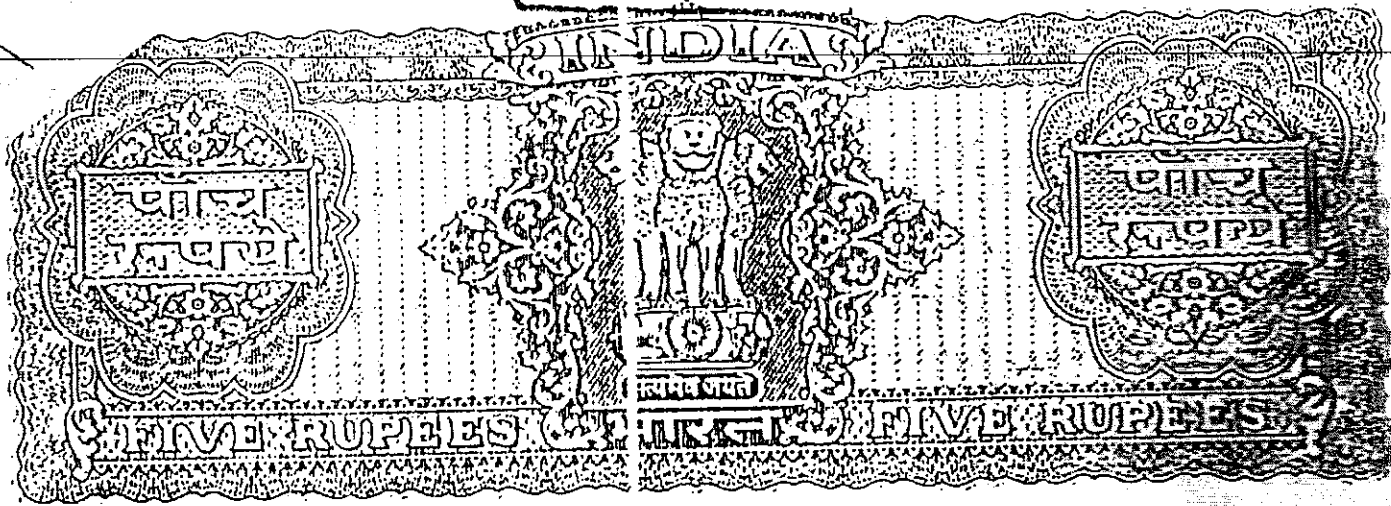
M MORANKUMAR

Deputy Secretary to Government.

The Managing Director, Kerala Tourism Development
 Corporation, Trivandrum
 The Director, Tourist Department, Trivandrum
 The Accountant General, Kerala, Trivandrum
 The Finance Department
 The Revenue Department
 The Agriculture (Forest) Department
 The Chief Conservator of Forests, Trivandrum

Copy to:

The Private Secretary to Chief Minister
 The Private Secretary to Minister (Works & Tourism)
 The Private Secretaries to other Ministers.
 The Personal Asst to the Chief Secretary
 The Stenographer to the Special Secretary (Public)
 The Stenographer to the Deputy Secretary (Public)
 The Public (SC) Department.

This LEASE DEED is executed on this Seventeenth day of October One thousand nine hundred and eighty seven BETWEEN the Governor of Kerala (hereinafter called "the lessor" which term shall include his successors and assigns) of the one part and the Kerala Tourism Development Corporation Ltd. a company registered under the Corporation Act and having its registered office at Trivandrum (hereafter called the Lessee" which term shall unless the context indicates otherwise include its successors in office and assigns of the other part.

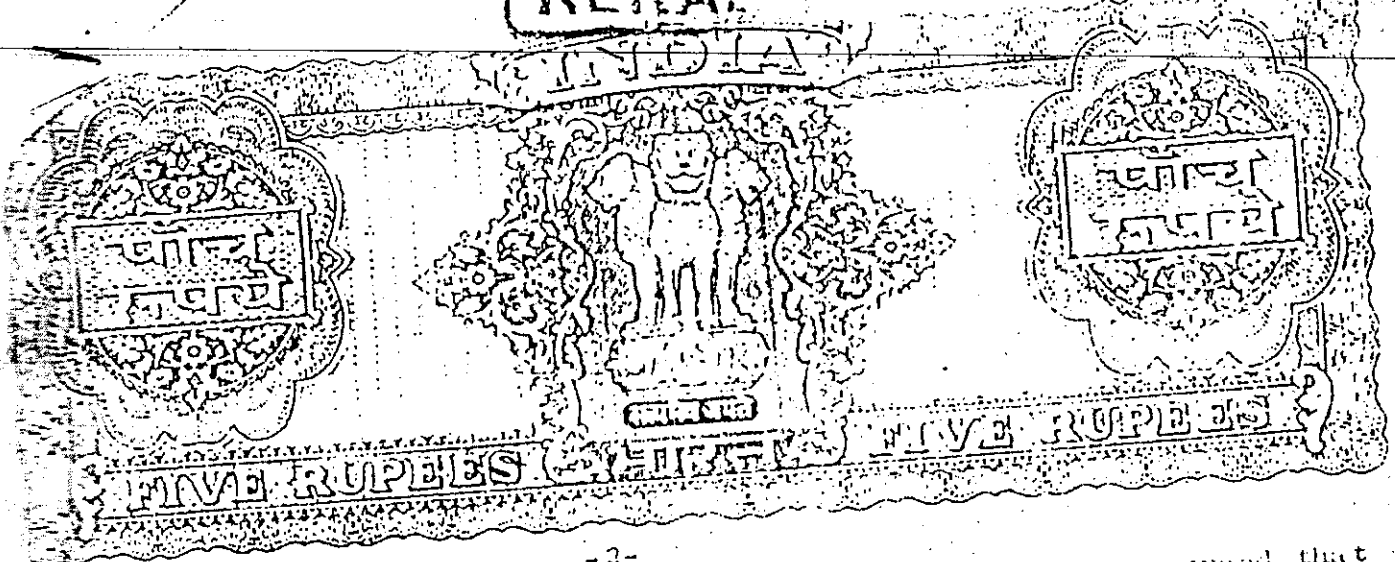
WHEREAS at the request of the lessee the lessor has in G.O.MS.No.224/71/PD dt.7.8.1971 read with G.O.MS.263/76/AD dated 30-7-187 (hereinafter referred to as the said orders which shall form part of this deed as if incorporated herein) have recorded sanction to lease out an extent of 21.20 acres (in metric measurement also 0.56 Hec.) of land at Thekkady comprised in Survey No. 42/1 in Kumily village of Peermade Taluk, Idukki District belonging to the Lessor and more particularly mentioned and described in the schedule, hereunder written, to the Lessee for a period of 25 years commencing from 7.8.1971 subject to the terms and conditions contained in the said orders and those hereinafter contained to which the Lessee has also agreed;

AND WHEREAS the lessee has deposited in the State Bank of Travancore, Trivandrum a sum of Rs. 500/- (Rupees five hundred only) by way of security deposit for the due fulfilment of the terms and conditions of the lease;

NOW THESE PRESENTS WITNESS AND IT IS HEREBY agreed to as follows:-

1) In consideration of the rent hereinafter received and of the covenants on the part of the lessee hereinafter contained, the lessor do hereby demise upto the lessee and extent of 21.20 acres of land comprised in Sy. No. 42/1 in Kumily Village of Peermade Taluk in Idukki District more particularly mentioned and described in the Schedule hereto hold the same on lease for a period of 25 years from 7.8.1971 for the purpose of constructing two storied buildings for accommodating the tourists and the staff subject to the terms and conditions hereinafter appearing.

2. The lessee has already paid rent at the rate of Rs. 10/- per acre per annum from 7.8.1971 to 17.12.1972, Rs. 50/- per acre per annum from 18.12.1972 to 17.12.1975, Rs. 100/- per acre per annum from 18.12.1975 to 17.12.1978, Rs. 175/- per hectare per annum from 18.12.1978 to 17.12.81 and at Rs. 60/- per hectare per annum from 18.12.1981 to 17.12.1982, and

-2-

... 615/- from 18.12.82 to 17.12.1986. The lessee has also agreed that they are ready to pay lease rent at the rate of 7.615/- per hectare per year for the period from 18.12.186 to 17.12.1987. The lessee further agrees that the lessor shall have full right and authority to revise or refix the rent every three years from 18.12.1986 and the lessee shall pay the same.

3. The lease shall be for a period of twenty five years from 1971.

4. The lessee shall use the leasehold area only for construction of storied buildings for accommodating the Tourists and the Staff. If the land is put to any use other than the purpose for which it is leased out, the lease shall become automatically terminated and the land shall revert to the lessor. The lessee shall not start construction of building without the written permission of the lessor.

5. The lessee shall have no claim or control over any tree growth or forest produce including Wild Life available in the lease hold area which shall remain to be the exclusive property of the lessor. The lessee shall not destroy or disturb the tree growth and it should be protected.

6. The lessee, his agents or employees shall not fell or remove any tree growth or part of any tree from the leasehold, except to the extent as are required by the lessee for construction of the building and allowed in writing by the lessor.

7. The lessee shall not allow encroachment/settlement of any nature in the leased area.

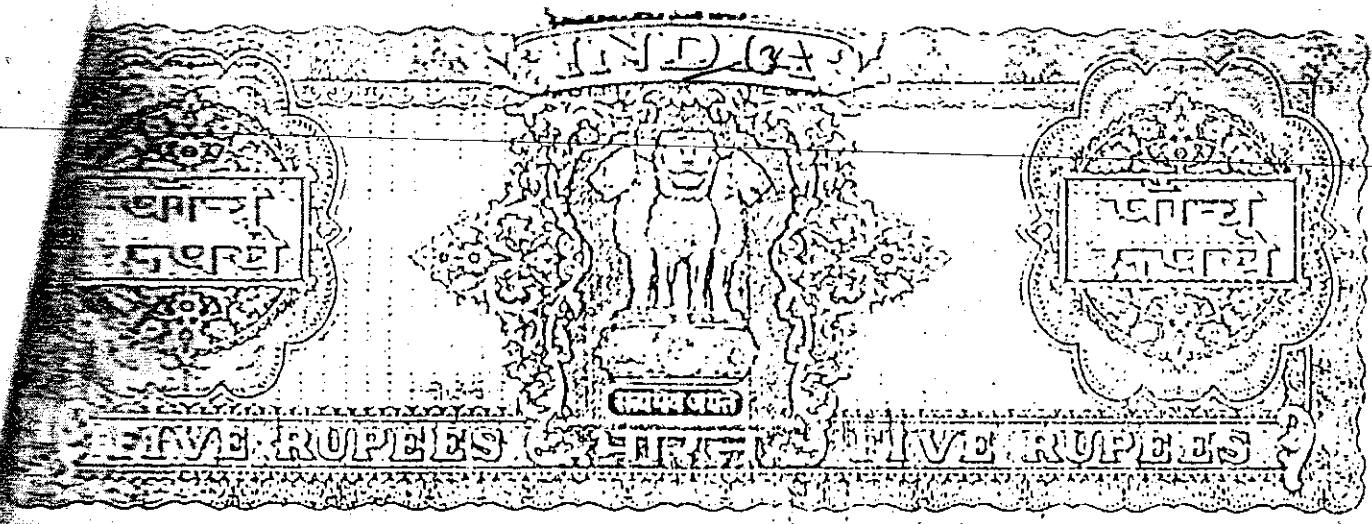
8. The lessee shall not either directly or through his agents, employees or labourers create any condition detrimental to the Wild Life in the leased area and shall always see that the Forest Act, Wild Life Protection Act and other Acts or rules in force or which may frame hereinafter, are observed strictly. Any damage or loss caused to the lessor due to such violation shall be made good by the lessee and any claim claimed by the Wild Life Preservation Officer, Government of Kerala.

9. The lessee shall not keep or store any... in the lease hold.

10. The lessee shall not, without the previous consent in writing of the lessor sell, mortgage or sublet or in any other manner transfer or part with possession of the whole or any part of the leased area or his interest in the same.

18/12/82

18/12/82

11. The leasehold area shall continue to retain its status as part of the Periyar Wild Life Sanctuary and be controlled by the Wild Life Conservation Officer, and any member of the Wild Life wing of the Forest Department shall have the power and right to enter the area for purpose of inspection and for carrying out any of his duties in connection with the preservation of the Wild Life in the leasehold. The Lessee shall through his agent, Officers and employees, render all possible assistance to the member of such staff in the performance of their duties.

12. The lessee through his agents Officers and employees and labourers shall co-operate with the Wild Life wing of the Forest Department in maintaining the leasehold as natural as possible without causing disturbance to the Wild Life around. The lessee shall be bound by the provisions of the Forest Act and rules and shall inform the lessor or their Officers of any offence committed on the leasehold by anybody against that Act or the Wild Life Protection Act, which came to the knowledge of the Lessee either directly or through his agents, Officers, employees and labourers and shall render all possible assistance to the Government to apprehend and bring to justice any such offenders.

13. The Lessee shall not at any time during the lease period without the consent in writing of the lessor pull down or damage any building proposed to be constructed.

14. The lessee shall during the lease period pay all rents taxes and other charges now payable or hereafter to become payable in respect of the leased area.

15. On the expiry of the present terms of the lease it may be renewed at the option of the lessee on such terms and conditions as may be mutually agreed upon by the parties.

16. In case the lessee commit breach of all or any of the terms and conditions herein contained or in the orders or commit breach of any provision of the Forest Act or Wild Life Protection Act and rules framed thereunder, the lease shall be liable to be cancelled without notice at the discretion of the lessor. On cancellation of the leasehold with all improvements such as buildings and other permanent structures etc. thereon shall be surrendered back to the Government and the lessee shall have no claims for any compensation or damages made by him on the area and the security deposit shall be forfeited to Government besides making the lessee liable for all losses which the lessor may sustain in consequence of such cancellation of the lease.

17. In case of any dispute arising between the Forest Department and the lessee as to any matter in respect of or arising out of THESE PRESENTS such dispute shall be referred to the Government whose decision shall be final and binding on the lessee.

18. The lessee shall at the expiration of the lease or sooner determination ~~xxx~~ thereof peacefully and quietly surrender to the lessor the possession of the leased area with the buildings put up by the lessee and the lessee shall not be entitled to any compensation for the same.

19. All sums found due to the lessor under or by virtue of this deed shall be recovered from the lessee and its properties both movable and immovable under the provisions of the Revenue Recovery Act for the time being in force as though such sums are arrears of land revenue and in such other manner as the Government may deem fit.

20. Any orders or directions issued or passed by the lessor on this issue shall be binding on the lessee.

21. The lessor hereby reserves and purports, and observing all the covenants on his part to be observed and performed under THESE PRESENTS may hold the lease hold premises during the said term without any unlawful interruption by the lessor or officers under them.

22. This deed shall be deemed to have come into force on 7.8.1971.

23. It is hereby declared that the executants hereof on behalf of the lessee are competent to and have been authorized to execute THESE PRESENTS by virtue of (H.E. etc authority) IN WITNESS WHEREOF

Shri. WINSTON S. SUTING I.F.S. the Wild Life Preservation Officer, Thekkady for and on behalf of the Governor of Kerala and Shri. SAJEN PETER I.A.S., Managing Director, Kerala Tourism Development Corporation, Trivandrum for and on behalf of the Kerala Tourism Development Corporation Limited, Trivandrum have hereunto set their hands on the day, month (and year first above written.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

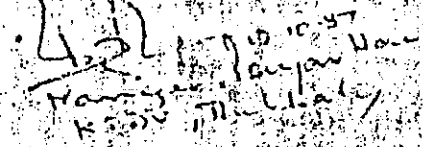
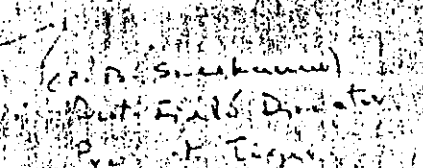
15-

SCHEDULE OF PROPERTY
(H.E. Details)

1. District	:	Idukki
2. Taluk	:	Peermade
3. Village	:	Kumily
4. Term	:	25 years
5. Sy.No.	:	42/1
6. Area	:	8.58 Hec.

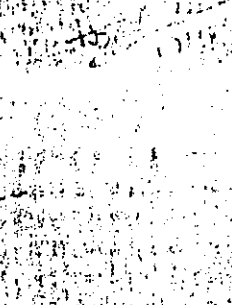
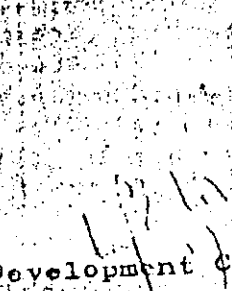
Signed by Shri WINSTON S. SUTTING I.F.S., WILD LIFE PRESERVATION OFFICER, THEKADY for and on behalf of the Governor of Kerala.

In the Presence of Witnesses:

1.
Manager, Peermade
Kumily
2.
P. B. Suresh Kumar
District Engineer
Peermade

Signed by Sri. SAJEN PETER I.A.S.
for and behalf of the Kerala Tourism Development Corporation Limited.

In the presence of Witnesses

1.
Witness
2.
Witness

(Ann. C)

DraftDR. A. JAYATHILAK IAS
MANAGING DIRECTORD. O. NO. KTDC/CM/TO/TKDY/97 Dt. 31-7-1997Dear Shri ~~OP~~ Kaléte,Sub: Land at Thekkady under possession of KTDC -
Renewal of lease period - reg.

As per instructions from the Principal Conservator of Forest (General), Trivandrum, I am forwarding herewith necessary form (6 copies) for the renewal of the lease period of land given to KTDC at Thekkady duly filled together with Map showing the details of the area and other documents required.

Kindly forward it to, the ~~Principal~~ Principal Conservator of Forests, Trivandrum with your approval for the extension of the lease period for a further period of 25 years through Field Director, Tiger Reserve, Kottayam at the earliest.

With regards,

Yours sincerely,

(Dr. A. Jayathilak)
MANAGING DIRECTOR

Shri. O.P Kaléte, IAS
Wild Life Preservation Officer,
Periyar Wild Life Sanctuary,
Thekkady.

Advance copy forwarded to: Shri T.K. Raghavan Nair, IAS
Principal Chief Conservator of Forest (General)
Forest Head Quarters,
Thiruvananthapuram.

- 17 -

Annexure (D)

KERALA TOURISM DEVELOPMENT CORPORATION LIMITED

(A Government of Kerala Undertaking)
Corporate Office: Mascot Square, PMG, Trivandrum - 695 033, Kerala, India
Phone + + 91 471 2721243 Fax: + + 91 471 2721249
E-mail: ktcd @vsnl.com Web site: www.ktcd.com.

No. KTDC/CM/Tkdy lease/14

19/11/2014

The Deputy Director,
Project Tiger,
Periyar East Division,
Periyar Tiger Reserve,
Thekkady

Sir,

Sub: Renewal of Lease of Forest Land in Periyar Tiger Reserve to KTDC Ltd. - Reg;

Ref: Your Office letter No.M686/72 dated 01/10/2014

Kind attention is invited to the above subject and the reference cited. In connection with the extension of lease period in respect of 8.58 Hectors of land in Periyar Tiger reserve to KTDC Ltd. for continuing to manage the existing buildings and premises as Wildlife resorts, we are submitting herewith 20 copies of the proposals along with 1:50000 scale Topc Sheet Map obtained from the Director, Survey of India, Poonkulam, Vellayani, Thiruvananthapuram and the prescribed format Part - I & II duly filled in as suggested by you

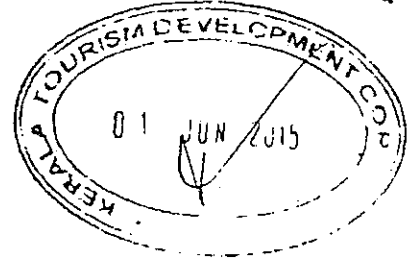
It is requested that the proposal may kindly be processed and recommended to the Chief Wildlife Warden for further urgent necessary action.

Thanking you

Yours faithfully,
For KTDC Ltd.

Managing Director

SANJAYAN KUMAR IFS
Deputy Director (Project Tiger)

KERALA FORESTS AND
WILDLIFE DEPARTMENT

Office of the Deputy Director, (Project Tiger)
Periyar East Division, Periyar Tiger Reserve,
Thekkady Idukki, Kerala
Ph : +91 94479 79091, (O) +91 4869 222027
Fax : +91 4869 223750
E-mail : ddpstkdv@gmail.com
web : www.periyartigerreserve.com

No: M-686/72(Vol.VI)

Dated 22.05.2015

To

**The Managing Director,
KTDC, Thiruvananthapuram.**

Sir,

Sub: Renewal of leased Forest land in PTR to Kerala Tourism
Development Corporation, Hotels and Resorts Ltd-reg.

Ref: Your proposal regard to renewal of leased Forest land in
PTR to KTDC, Hotels and Resort Ltd.

Attention is invited to the reference cited. It is to state that as per the direction from Ministry of Environment, Forest and Climate change vide their letter No.F.No.11-232/2014- FC (pt) dt.24.07.14 directed that the proponets submitting new proposals seeking prior approval of Central Government under the Forest (Conservation) Act, 1980 shall file Forest clearance applications only through online. Hence you are directed to submit the proposal regard to the renewal of leased Forest Land in PTR to KTDC, Hotels and Resort through online and hence the application submitted by you in this office is returned herewith.

Yours Faithfully,

[Signature]
Deputy Director (Project Tiger)
Thekkady.

(Annexure - F)

Acknowledgement Slip

This is to certify that hard copy of the proposal seeking prior approval of Central Government under the Forest (Conservation) Act 1980, as per details given below, along with all necessary enclosures has been received in the Office of the Kerala on 26/09/2016.

1. Proposal No. : FP/KL/Others/21287/2016
2. Proposal Name : KTDC Ltd., Provision of accommodation and other services to the visitors
3. Category of the Proposal : Others
4. Date of Submission : 26/09/2016
5. Name of the User Agency with Contact Details
  - Name : RAMESH
  - Mobile No. : 9400008558
  - State : Kerala
  - District : Thiruvananthapuram
  - Pincode : 695033
6. Area Applied (ha.) : 8.58

*Let
have the
Mozzinger*
(System Administrator)

Pritha
Deputy Director
Periyar East Division
Periyar Tiger Reserve
Thekkady, Kerala

(Annexure - G)

REPORT

Sub :- Scope of reducing the advance booking rates through online booking module - bo at tickets at Thekkady - Reg

Ref :- Recommendation of COPU

KTDC is permitted to operate three boats at Thekkady limiting the total number of seats to 360 numbers for each of the five time slot (trip) per day.

Now 20% of seat per slot has been earmarked for online booking and the balance are sold through the ticket counter. The online booking rate as per seat for the last 10 years is Rs. 500/- and the current rate for the counter sale is Rs. 255/- per ticket. The online tickets are aimed for foreign tourists and other domestic guest staying at Thekkady and nearby location. The tickets are given after collecting the passport details / stay details. This is done for the benefit of hotel industry at Thekkady / nearby location to ensure boating along with accommodate. Non availability of ticket will adversely affect business prospect's of hotel industry at kumily and therefore such a facility is provided. Such a facility was introduced to eliminate the black marketing agents based at kumily who are targeting guests who stay at the hotel's at Kumily / nearby locations (which occurred some years back).

Therefore the committee is of opinion that KTDC may not reduce the rates any further for online tickets as it is an advance reservation and the system at present operating smoothly without complaints. But considering the direction of COPU, the committee is recommending the reduction of rates by 10% for the online reservations by increasing the quota of online reservation from 20% to 30% of the available seats.

~~MM~~

Sd
EM

Sd
OM

K. K. K.
CAO

Sd
Manager (I P)

21-

Capacity per day		
1800 seat	360x5	
<u>present scenario</u>		
online @ 20%	360 nosxRs.500	Rs.180000/-
at counter (balance)	1440 nosxrs.250	Rs.360000/-
Total		Rs.540000/-
<u>proposed</u>		
online @30%	540nosxRs.450	Rs.243000/-
At counter	1260nosxRs.250	Rs.315000/-
Total		Rs.558000/-
Increase in revenue		(Rs.558000-540000) Rs.18000/-

Trend of last three months (Rs. In lakh)					
Month	Online Ticket (Nos)	Amount	Ticket at counter (Nos)	Amount	Average per day (No of Ticket)
Aug-22	0		10993	28.03	355
Sep-22	0		16419	41.87	547
Oct-22	4064	20.32	22907	58.41	870